

DIFRET

Στο πλαίσιο της 5ης Εβδομάδας Αφρικανικού Κινηματογράφου, που πραγματοποιήθηκε στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος, από τις 25 Φεβρουαρίου έως τις 2 Μαρτίου 2016, οι Πρεσβείες, τα Επίτιμα Προξενία των Αφρικανικών χωρών στην Αθήνα και η Ταινιοθήκη της Ελλάδας, συνδιοργάνωσαν, την Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου, λίγες ημέρες πριν την παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, την προβολή της ταινίας Difret, του Αιθίοπα σκηνοθέτη Zeresenay Berhane Mehari, που διαπραγματεύεται το θέμα των γάμων ανήλικων κοριτσιών.

Ο σκηνοθέτης παρουσίασε στο κοινό της Αθήνας, την ταινία Difret (2014), από την Αιθιοπία, με θέμα την πραγματική ιστορία ενός δεκατετράχρονου κοριτσιού, που κατηγορήθηκε για φόνο, επειδή σκότωσε τον απαγωγέα της. Παραγωγός της ταινίας, που βραβεύτηκε στα φεστιβάλ Sundance και Βερολίνου, είναι η Angelina Jolie.

Στα χωριά της Αιθιοπίας υπήρχε η παράδοση, όταν ένας άντρας ήθελε να συνάψει γάμο με μια γυναίκα, εάν αυτή αρνιόταν, τότε επιτρεπόταν να την απαγάγει, να τη βιάσει και να την κάνει "επίσημα" γυναίκα του.

Ένα 14χρονο κορίτσι, την Hirut, που ζούσε με την οικογένειά της στην ύπαιθρο της Αιθιοπίας, απάγουν 5 άνδρες και ένας από αυτούς την βιάζει. Το νεαρό κορίτσι θα προσπαθήσει να δραπέτεύσει και αυτοαμυνόμενη, θα σκοτώσει έναν από αυτούς.

Στην Αιθιοπία, την εποχή που διαδραματιζόταν το πραγματικό αυτό περιστατικό, τα λαϊκά δικαστήρια είχαν το επάνω χέρι και η ποινή για την Hirut, θα ήταν ο θάνατος. Στην ιστορία εμπλέκεται μια ακτιβίστρια, που υπερασπίζεται τα δικαιώματα των γυναικών και θα καταφέρει να οδηγήσει την υπόθεση, στην επίσημη δικαιοσύνη.

Ο Zeresenay Berhane Mehari βγάζει στο φως ένα υπαρκτό συμβάν που έγινε το 1996, αλλά με τέτοιο τρόπο, ώστε να συνδυάσει τις αντιθέσεις, τις νοοτροπίες, τη κουλτούρα και ένα τεράστιο χάσμα των αντιλήψεων όσων ζουν στις πόλεις, με αυτούς που ζουν στην επαρχία.

Η ταινία μαγεύει με την αμεσότητα που προσφέρουν οι ερμηνείες των ερασιτεχνών πρωταγωνιστών της, συγκινεί με τον ρεαλισμό της και προβληματίζει, για το τι μπορεί να εξακολουθεί να συμβαίνει, εκεί που δεν υπάρχουν νόμοι ή εκεί όπου υπάρχουν, αλλά δεν εφαρμόζονται.

Ο σκηνοθέτης, που ζει 6 μήνες στην Αιθιοπία και τους υπόλοιπους στην Αμερική, δήλωσε στη συνέντευξη που παραχώρησε στο Screeneye: " Έμαθα για την ιστορία αυτή πριν από 8 χρόνια. Χρειάστηκε να ερευνήσω όλες τις πτυχές, πριν προχωρήσω στο εγχείρημα. Η Αιθιοπία είναι μια χώρα με αντιθέσεις και αυτές ήθελα να τις αναδείξω. Οι αντιλήψεις στις μεγάλες πόλεις, είναι διαφορετικές από αυτές στην επαρχία, κανείς βέβαια δεν ξέρει τι γίνεται πίσω από τις κλειστές πόρτες".

Μετά από 20 χρόνια από το συμβάν που εξιστορεί η συγκεκριμένη ταινία, οι στατιστικές λένε, ότι 30%-40% των κοριτσιών στην Αιθιοπία, περνάνε ακόμα από αυτήν την δοκιμασία. Ειδικά στα χωριά, ακόμα και σήμερα, η συγκεκριμένη πράξη θεωρείται ότι είναι "παράδοση". Τα πράγματα όμως αλλάζουν και, έστω και με πολύ αργό ρυθμό, υπάρχει κάποια βελτίωση.

Μια άλλη παρόμοια περίπτωση, είναι αυτή της Ουοίνεσέτ Ζεμπένε Νέγκας, που υποστήριξε ότι βιάστηκε το 2001. Τότε, ο δράστης καταδικάστηκε για την πράξη του. Αργότερα όμως, ένα άλλο δικαστήριο της Αιθιοπίας, ανέτρεψε την πρωτόδικη απόφαση. Το θύμα, αντιδρώντας στη νέα αυτή απόφαση, προσέφυγε το 2007, στο Αφρικανικό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και των Λαών. Εκεί, η κυβέρνηση της Αιθιοπίας βρέθηκε σε δύσκολη θέση, διατάχθηκε να καταβάλει αποζημίωση ύψους 150.000 δολαρίων στην γυναίκα, επειδή δεν την προστάτεψε, με αποτέλεσμα, να απαχθεί, να βιαστεί και να υποχρεωθεί να παντρευτεί σε ηλικία μόλις 13 ετών.

Πρόκειται για μια απόφαση-ορόσημο, που σύμφωνα με τους ακτιβιστές για τα δικαιώματα των παιδιών και των γυναικών, θα βοηθήσει να αποθαρρυνθεί μια "παράδοσιακή" μορφή γάμου των κοριτσιών, σε πολύ μικρή ηλικία, η οποία, εκτός των άλλων, έχει χαρακτηριστεί και παράνομη.

Αυτή η παράδοση υπάρχει και σε άλλες χώρες εκτός από την Αιθιοπία. Οι γάμοι ανήλικων είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα. Οι γάμοι παιδιών σε μικρή ηλικία παραμένουν διαδεδομένοι στις αναπτυσσόμενες χώρες. Πρόκειται για μια πρακτική βαθιά συνδεδεμένη με την πολιτιστική παράδοση και την φτώχεια των περιοχών αυτών. Η πρακτική του γάμου ανάμεσα σε ενήλικες και παιδιά, όχι μόνο παραβιάζει τους νόμους για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά απειλεί τη σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη των περιοχών.

Οι νόμοι κατά της παράδοσης αυτής, βασίζονται στο εγχείρημα, ότι τόσο τα παιδιά, όσο και οι έφηβοι, δεν είναι αρκετά ώριμοι για να κάνουν τις επιλογές τους, σχετικά με το γάμο τους. Το ότι παντρεύονται σε τόσο νεαρή ηλικία, ενδέχεται να τους προκαλέσει μόνιμες συναισθηματικές, σωματικές και ψυχολογικές βλάβες. Επιπλέον, οι ειδικοί λένε ότι ο γάμος σε παιδική ηλικία παραβιάζει το αναφαίρετο δικαίωμα των κοριτσιών στην εκπαίδευση και την εργασία. Παράλληλα, διαιωνίζει τη φτώχεια, αναστέλλει την πρόοδο, την εθνική και παγκόσμια ανάπτυξη στόχων και απειλεί την σταθερότητα.

Η καθυστέρηση της ηλικίας του γάμου και η επένδυση στο μέλλον αυτών των κοριτσιών, μπορεί να έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, που θα ωφελήσει τις κοινότητες αυτές, στο σύνολό τους.

Η Αιθιοπική κυβέρνηση έχει υποσχεθεί, ότι μέχρι το 2025, θα έχει τελειώσει με αυτήν την παράλογη παράδοση. Σκοπός της Αιθιοπικής κυβέρνησης είναι, μέχρι τότε και με σταθερούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, να αλλάξει το βιοτικό επίπεδο του μέσου Αιθίοπα. Έχουν γίνει πολλά βήματα μπροστά την τελευταία δεκαετία, στην Αιθιοπία. Αλλά και πάλι έχει πολύ δρόμο μπροστά της. Πιστεύω όμως, πως με τον χρόνο τα πράγματα θα αλλάξουν. Είναι δύσκολο το έργο της κυβέρνησης, πιστεύω ότι βρίσκεται σε καλό δρόμο.

Το "Difret" από μόνο του, είναι αποδείξη, ότι τα πράγματα στην Αιθιοπία αλλάζουν προς το καλύτερο. Είναι μόλις, η τέταρτη ταινία που παράγεται στην Αιθιοπία στην επίσημη γλώσσα την Αμχαρική. Η λέξη "Difret" έχει δύο σημασίες. Η μία, είναι το θάρρος και η άλλη, να πέφτεις θύμα βιασμού. Είναι ένα θέμα με πολύ ενδιαφέρον και μια ιστορία που έπρεπε να ειπωθεί. Οι τέχνες στην Αιθιοπία είναι σε ανάπτυξη. Πολλά μηνύματα μπορούν να περαστούν μέσω αυτών. Ένα τρανταχτό παράδειγμα, είναι η ταινία αυτή.